

Notă de argumentare

a respingerii demersului Universității de Studii Europene din Moldova cu privire la confirmarea titlului științific de doctor în drept domnului **FUIOR Artur** în urma susținerii tezei „Impactul jurisdicției internaționale și europene asupra incluziunii sociale a refugiaților”, specialitatea 552.08.

Drept internațional și european public

În baza examinării dosarului și a tezei de doctor în drept a domnului FUIOR Artur în cadrul ședinței Comisiei de experți în științe juridice, politice, militare și informații a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) din 27 martie 2025, au fost identificate neconformități în structura și conținutul tezei, în general teza nu respectă structura care este impusă pentru o lucrare de doctorat, unele argumentări fiind prezentate în continuare.

Teza de doctorat a dlui FUIOR Artur prezintă neconcordanțe și deficiențe structurale chiar din cuprins, fapt care afectează claritatea și coerența expunerii academice.

Compartimentul „Adnotare” din teză nu este redactat conform [Ghidului de redactare a tezei de doctorat și rezumatului](#) a Universității de Studii Europene din Moldova, este expus pe trei pagini, iar la informația privind structura tezei este specificat că „**Teza de doctor conține de pag.234 și este în formatul A4**”. Cuvintele-cheie sunt în număr de 21, dar nu de 5-10 cum este cerința din Ghid. Astfel de elemente ca „*noutatea și originalitatea științifică*”, „*semnificația teoretică*”, „*valoarea aplicativă a lucrării*” nu sunt redată în „Adnotare”, dar sunt descrise elemente care se includ doar în „Introducere”, cum ar fi sumarul capitolelor. Însăși modul de scriere/expunere a lor nu corespunde cerințelor acceptate de comunitatea științifică. **De exemplu:** „*În capitolul trei avem metodologii cu tendința progresistă asupra fenomenului refugiat în perioada actuală care se concentrează pe abordări umanitare, incluziune socială și cooperare*”; *În capitolul patru - ne axăm pe mecanisme juridice noi de incluziune a refugiaților care își propun să abordeze provocările specifice cu care se confruntă refugiații în ceea ce privește integrarea și să creeze oportunități pentru dezvoltarea lor personală și profesională. internațională.; Tot aici analizăm ceea ce privește activitatea instituțiilor, există câteva concepte noi și direcții de acțiune care au fost abordate în recenta perioadă.*”

În „Introducere” lipsesc elementele: *actualitatea, scopul și obiectivele lucrării, noutatea științifică, importanța teoretică și valoarea aplicativă, ipoteza cercetării*, fiind imposibilă distingerea acestora în conținutul acestui compartiment.

În teză nu sunt stabilite obiectivele ce urmau a fi atinse prin cercetare, respectiv lipsește polemica, argumentarea științifică, viziunea proprie a autorului, fapt ce indică asupra lipsei valorii științifice a lucrării.

Capitolele din teză par să aibă o distribuție neechilibrată a informațiilor, indicând un dezechilibru între secțiuni. De exemplu, capitolul III include „**concepte progresiste despre refugiați**” și dedică spațiu semnificativ Ucrainei și stresului post-traumatic al refugiaților ucraineni.

Unele subcapitole nu urmează o logică tematică evidentă, de exemplu, „Metoda nouă de incluziune a refugiaților ucraineni - cetățenii unei țări prospere transferați în refugiați” ar trebui să aibă o introducere mai bine definită în contextul unei analize detaliate.

În capitolul IV, titluri precum „Adoptarea unei convenții noi a refugiaților adaptată la necesitățile lor” și „Implementarea unei noi convenții, norme privind refugiații” par a repeta aceleași idei expuse anterior în teză, dar într-o formă diferită. Structura titlurilor nu este întotdeauna precisă și uneori conține formulări ambigue sau nespecifice, ceea ce face dificil de înțeles cum sunt interconectate secțiunile.

Formulările nu sunt mereu specifice și precise din punct de vedere juridic. De exemplu, titluri ca „Refugiatul în cadrul dreptului internațional prin prisma realităților dure” ar putea fi reformulate pentru a reflecta mai exact natura analizei, evitându-se termenii vagi.

În loc de a se concentra pe o analiză aprofundată a conceptelor relevante în dreptul refugiaților, teza introduce frecvent concepte progresiste fără o justificare clară pentru necesitatea includerii lor în lucrare. Astfel, se creează o impresie de incoerență tematică.

Unele secțiuni, cum ar fi „Jurisprudența practică în raport cu refugiații,” sunt prezentate într-un mod general, fără a specifica ce tip de jurisprudență este abordat sau fără a oferi exemple detaliate.

În conținutul capitolelor lipsește o fundamentare teoretică clară, iar acest lucru a afectat percepția asupra calității academice a tezei, nivelului de pregătire a doctorandului și a gradului de responsabilitate și implicare a conducătorului științific și a comisiei pentru susținerea tezei. O abordare mai focalizată, cu exemple specifice și bine analizate, ar fi consolidat credibilitatea lucrării.

Abordarea *stresului posttraumatic* într-o teză de doctorat din domeniul dreptului poate fi considerată impertinentă și irelevantă, mai ales dacă doctorandul nu este specialist în psihologie clinică sau psihoterapie. În absența unei baze teoretice solide în psihologie, doctorandul a greșit în alegerea surselor relevante, astfel, a interpretat eronat impactul stresului posttraumatic asupra refugiaților, ceea ce a indus în eroare și a subminat scopul academic al cercetării. O teză de doctorat în drept ar trebui să se concentreze pe cadrul legal, interpretările juridice, obligațiile statelor și măsurile juridice ce privesc protecția refugiaților, integrarea lor și respectarea drepturilor lor fundamentale. Includerea unei analize detaliate a stresului posttraumatic deturbează atenția de la aspectele juridice esențiale. O secțiune dedicată stresului posttraumatic ar putea fi văzută ca un efort de a extinde teza în afara domeniului său central, diluând concentrarea pe problematica juridică. În cercetarea juridică, metodologiile sunt axate pe analiza documentelor legislative, spețelor, politicilor internaționale etc. Studiul stresului posttraumatic ar necesita instrumente de evaluare clinică, chestionare validate, sau chiar studii de caz specifice, elemente ce nu se potrivesc într-o analiză juridică. Fără metodologiile specifice psihologiei, este dificil ca doctorandul să ofere o analiză relevantă și riguroasă asupra stresului posttraumatic.

În loc să detalieze aspectele psihologice, teza ar fi mai indicat să se concentreze pe analiza măsurilor legale de sprijinire a refugiaților cu traume, precum: proceduri de protecție speciale, accesul la servicii de sănătate mentală, legislația antidiscriminare și mecanismele de integrare. Se putea aborda indirect problema stresului posttraumatic prin prezentarea legislației și jurisprudenței relevante care oferă sprijin refugiaților afectați de traume, fără a intra în detalii psihologice.

În unele subcapitole, autorul trece brusc de la o idee la alta, fără o tranziție clară, iar acest lucru afectează coerența și face dificilă înțelegerea raționamentelor prezentate. De exemplu „Aparențele **diferențiate** duc la o diversiune de integritate a societății de aceea unitatea prin fuziunea corectă a refugiaților este primordială mai ales în fapt că fiecare populație adoptivă are proprii percepții.” (p. 35).

Concluziile la capitole nu sunt relevante, iar formularea titlurilor nu respectă pe departe cerințele unei lucrări academice. De exemplu, titlul subcapitolului 1.4. este „1.4. Unele concluzii” (p. 65).

Compartimentul „Concluzii și recomandări” nu este redactat conform [Ghidului de redactare a tezei de doctorat și rezumatului](#) a Universității de Studii Europene din Moldova. Acest compartiment este scris sub formă de constatări.

Bibliografia de asemenea nu respectă cerințele Ghidului și standardului ISO 690: 2022 cerut de ANACEC în modelul de prezentare a listei lucrărilor științifice, iar în lista bibliografică sunt incluse doar 98 de surse.

Analiza lingvistică a tezei de doctorat relevă mai multe aspecte care afectează claritatea și calitatea academică a textului. Frazele sunt adesea lungi, încâlcite și lipsite de coerență, ceea ce îngreunează înțelegerea argumentelor. Un exemplu de construcție alogică apare în formularea „Refugiatul ca subiect a este un individ care **nu a a evadata parăsiind** țara sa natală” (p. 33). Aceasta sugerează lipsa unei structuri gramaticale solide și a unei revizuirii atente, afectând astfel

claritatea ideii exprimate. În plus, trecerea bruscă de la un concept la altul, fără tranziții clare, creează un flux discontinuu, afectând argumentația.

Pe lângă structura frazelor, teza conține termeni improprii sau utilizați incorect. De asemenea, se observă repetarea excesivă a unor concepte fără a explica de ce acestea sunt relevante în context, ceea ce denotă o lipsă de precizie terminologică.

Limbajul utilizat este uneori străin limbii române. De exemplu, termeni ca „ansamblu de libertăți individuale”, „migranții și refugiații întâlnesc obstacole de integritate” (p. 14) sau „integritate refugiaților” sunt folosiți în contexte unde înțelesul lor nu este clar definit sau adecvat. Exemple de formulări problematice includ:

- folosirea unor structuri de propoziție ce nu respectă regulile gramaticale sau sintactice ale limbii române, cum ar fi utilizarea greșită a articolelor sau plasarea nefirească a adjectivelor și substantivelor, cum ar fi: „Momentul **determinatoriu** al statelor uniunii europene privind integritatea refugiaților este utilitatea lor,ca oglindă avem discursurile publice,indicatoarele progresiste pe toate domeniile”. (p. 15)
- expresii precum „un **cumul de personae** care socializează în tandem fără a fi diferențiat statul individului,ori că este refugiat sau locuitor în țara sa natală,” (p. 12; p. 35) sau „factor probatoriu frica de persecuție” (p. 13; p. 43) sunt exemple unde formulările sunt greoaie și induc confuzie.

Se observă o adoptare a unor structuri din limba engleză și rusă și a unor formulări care nu sunt specifice limbii române, sugerând fie o traducere nereușită, fie o preluare a limbajului tehnic fără adaptare. Exemple ar fi astfel de termeni precum „**Encurajarea** refugiaților”, „Acest **găuri și deficient**”, „Apartenențele difenrețiate duc la o **diversiune de integritate**” etc. și identificarea fragmentelor preluate din sursele scrise în limba engleză:

Teza de doctorat a dlui Fuior A.	Alte surse
	https://www.unhcr.org/cy/wp-content/uploads/sites/41/2018/02/integration_discussion_paper_July_2014_EN.pdf
Integrarea refugiaților este un proces dinamic, care aduce eforturi din partea tuturor subiecților interesați, stabilind un anumit grad de pregătire din partea refugiaților pentru a se acomoda la societatea care îi adoptă fără a fi siliți să renunțe la propria identitate culturală, precum și pregătirea ce se cuvine a comunităților adoptive și instituțiilor publice pentru a adopta refugiații și a satisface necesitățile unui comunități diverse.	The integration of refugees is a dynamic and multifaceted two-way process which requires efforts by all parties concerned, including a preparedness on the part of refugees to adapt to the host society without having to forego their own cultural identity, and a corresponding readiness on the part of host communities and public institutions to welcome refugees and meet the needs of a diverse population. The process of integration is complex and gradual, comprising distinct but inter-related legal, economic, social and cultural dimensions, all of which are important for refugees' ability to integrate successfully as fully included members of the host society.
Pentru a primi statutul de refugiat, o persoană trebuie să fi solicitat azil, făcându-l – în timp ce așteaptă o decizie - un solicitant de azil. Spre exemplu Refugiații sunt cei care pleacă de pe meleagurile natale din cauza conflictelor armate sau de persecuție. Ei de regulă au un statut recunoscut în statul natal, dar totuși din	Every refugee is first and foremost an asylum-seeker. A good reception policy for asylum-seekers is therefore vital to the would-be refugee's eventual integration in legal, psychological and social terms. It is in the best interests of both the host society and asylum-seekers and refugees to promote a reception

cauza temerilor bine justificate ,un exemplu ar fi de persecuție din motive politice,de religie, sau rasiale. UE are un anumit punct forte în acest sens aici vorbim despre acordarea protecției internaționale. De regulă dacă sa facem referire la mai multe studii ce ține de refugiați,regăsim o adimilare dintre refugiați și solicitanții de azil,fiind expuși în egală măsură.

policy with a longterm perspective. Refugees who began their life in the host country in detention, or isolated for several months in a state of enforced inactivity at a collective reception centre for asylum-seekers are likely to be hampered when they later attempt to integrate.

De asemenea, autorul recurge la utilizarea unor parafrazări care nu aduc o contribuție la originalitatea lucrării, iar acestea fiind adesea neclare induc în eroare în loc să explice ideea inițială. În plus, sunt utilizate surse externe fără a oferi o integrare logică a informației, afectând astfel autenticitatea lucrării.

Lucrarea conține o multitudine de erori conceptuale, greșeli gramaticale, morfologice, sintactice, iar acordarea greșită a adjectivelor și substantivelor sugerează pe lângă lipsa de atenție la detalii și revizuirea insuficientă, necunoașterea limbii române sau utilizarea abuzivă a translatorului.

Exemplele:

- „temerile instinctive duc la părăsirea statului”;
- „Noi putem spune că oaspeții conform conveției care ajung pe teritoriul statului adoptiv,nu putem menționa că nu sunt nepoftiți și ii catalogăm ca o anumită categorie specifică,fiindcă nevoia ia dus la astfel de acțiuni”;
- „În fapt probatoriu dreptul oricărui individ este suprapusă ca o știință socială care are drept scop stabilirea fenomenul juridic în orice relief reprezentativ de manifestare, ca factor de existență a segmentelor sociale-istorice determinate ,de fiecare teritoriu în parte”;
- „Acestea reprezintă un pilon solid sociabil de incluziune, pentru a evita diferențierea de limbă sau religie fiind cel mai întâlnit moment în societatea UE dar și alte zone gazdă,în fiecare stat adoptiv se respectă astfel de momente și orice membru este în drept să aplice elemente sancționale protectoare după propria convingere în limitele legale”;
- „Articolul 11 privind mainari refugiați trebuie substituit și completat frzele unde dă posibilitate statului contractat cu stabilirea pe teritoriul sau,cu obligatia de a stabili locația,reședința a refugiatului odată ce a fost contract pe un anumit termen,termenul să fie stabilit de fiecare stat în parte,dar sa fie prescris concret data”;
- „Pe parcurs se implementează diferite piloni dar nu sunt de actualitate, adoptaea acestor măsuri pentru fluidizarea refugiaților redă un sistem de adopție progresist de aici se consolidează și treptat se majorează permanent , semnificativ fondurile, politica de integrare înregistrează astfel de tendințe din 2015” etc.

arată o inconsecvență în utilizarea corectă a cazurilor și formelor gramaticale.

De asemenea, s-a constatat că s-a făcut abuz de textul generat de către inteligența artificială, fără a-l adapta și a verifica veridicitatea informației furnizate de ChatGPT (exemple la p. 16-20, 23-26 etc.).

Pentru a corespunde normelor academice înaintate față de tezele de doctorat se recomandă o reorganizare a conținutului pe teme centrale, cu evidențierea clară a contribuțiilor originale ale autorului și a rolului fiecărei surse externe. De asemenea, este necesară o revizuire amănunțită a textului pentru a elimina incoerențele, disrupțiile logice și greșelile gramaticale, precum și pentru a clarifica citările și contribuțiile proprii, astfel încât lucrarea să fie mai accesibilă și să respecte standardele academice de originalitate și integritate. Pentru a menține relevanța și rigoarea academică, teza ar trebui să se concentreze pe cadrul juridic al protecției refugiaților, evitând analiza detaliată a unor domenii care depășesc competența doctorandului și specificul cercetării.